

Vastaus Jari Holmbergin ym. valtuustoaloitteeseen koskien lapsivaikutusten arviointia sivistyksen toimialalla

Sivistyslautakunta 11.03.2025 § 28
399/00.01.02.02/2022

Valmistelija Sivistys- ja hyvinvointijohtaja Kimmo Vepsä

Valtuustoaloitteessaan 14.11.2022 Jari Holmberg ja yhdeksän (9) muuta valtuutettua esittävät, että Ulvilan kaupungin viranhaltijoiden, työntekijöiden ja luottamushenkilöiden tulisi saada koulutusta lapsivaikutusten arvioinnista.

Suomi allekirjoitti vuonna 1991 YK:n lapsen oikeuksien sopimuksen, joka velvoittaa valtiota, kuntia, lasten vanhempia ja muita aikuisia. Sopimuksen kolmannen artiklan kohta 1 antaa lapselle oikeuden siihen, että hänen etunsa arvioidaan ja otetaan ensisijaisesti huomioon kaikissa häntä koskevissa toimissa tai päätöksissä sekä julkisella että yksityisellä sektorilla.

Lapsivaikutusten arvioinnissa tarkastellaan päätöksen, toimenpiteen tai toiminnan vaikutuksia lasten hyvinvointiin, terveyteen ja oikeuksien toteutumiseen. Arviointi voidaan tehdä kolmessa vaiheessa:

1. Ennakoarviointi ennen päätöksen tekemistä.
2. Prosessiarviointi päätöksen toimeenpanon yhteydessä.
3. Seuranta-arviointi päätöksen vaikutusten jälkikäteisarviointina.

Ulvilan palveluverkkoselvityksen yhteydessä käytettiin laajasti ja vahvasti lasten, huoltajien ja sidosryhmien kuulemista asian valmistelun yhteydessä. Lasten kuuleminen toteutettiin eri menetelmin ja pienimmät lapset saivat esimerkiksi piirtämällä sanoittaa omat ajatuksensa toivekoulustaan. Tavoitteena oli tuottaa lapsilähtöistä tietoa päätöksenteon tueksi.

Ulvilan kaupungissa lapsivaikutusten arviointi voidaan ottaa käyttöön seuraavilla tavoilla:

Koulutus ja tiedotus: Järjestetään koulutusta viranhaltijoille ja päättäjille lapsivaikutusten arvioinnin merkityksestä ja käytännöistä. Tiedotetaan kuntalaisille arvioinnin tärkeydestä.

Toimintamallin luominen: Laaditaan selkeä ja helposti sovellettava toimintamalli, joka yhtenäistää lapsivaikutusten arvioinnin käytänteet ja päätöksenteon. Asiakirjoihin liitetään valmiiksi osio, joka edellyttää vaikutusten arviointia asian käsittelyn yhteydessä.

Osallistaminen: Otetaan tietyissä asiakokonaisuuksissa lapset ja nuoret mukaan arviointiprosessiin käyttämällä lapsilähtöisiä menetelmiä.

Seuranta ja arviointi: Vakiinnutetaan lapsivaikutusten arviointi osaksi päätöksentekoprosessia ja seurataan sen vaikutuksia säännöllisesti. Tehdään tarvittaessa muutoksia toimintamalliin saadun palautteen perusteella.

Lapsivaikutusten arviointi lisää päätöksenteon läpinäkyvyyttä ja moniarvoisuutta. Ulvilan kunnassa vakiinnutetaan lapsivaikutusten arviointi osaksi merkittävien päätösten valmistelua, jotka koskevat alle 18-vuotiaita lapsia ja nuoria. Kunnassa laaditaan selkeä toimintamalli ennakkovaikutusten arviointiin ja lapsivaikutusten arviointiin. Ulvilassa on lapsivaikutusten ja osallistamisen kautta otettu huomioon lasten ja nuorten mielipiteitä. Nuorisovaltuusto sekä koulujen oppilaskunnat ovat antaneet monista asioista omia näkemyksiään päätöksentekoon.

Uuden valtuustokauden aloituksen yhteydessä sivistyslautakunta aloittaa lapsivaikutusten vaikutusten arvioinnin kehittämisen ja käyttöönoton laajentamisen yhdessä lautakunnan jäsenten kanssa.

Ulvilan kaupungin hallintosääntö 134 §: valtuutettujen aloitteet.

Esittelijä	Sivistys- ja hyvinvointijohtaja Vepsä Kimmo
Päätösehdotus	Sivistyslautakunta päättää - antaa edellä esitetyn vastauksen Jari Holmbergin valtuustoaloitteeseen koskien lapsivaikutusten arviointia sivistyksen toimialalla - esittää kaupunginhallitukselle, että kaupunginhallitus esittää valtuustolle, että valtuusto hyväksyy edellä esitetyn vastauksen Jari Holmbergin valtuustoaloitteeseen koskien lapsivaikutusten arviointia sivistyksen toimialalla
Päätös	Sivistyslautakunta päätti - antaa edellä esitetyn vastauksen Jari Holmbergin valtuustoaloitteeseen koskien lapsivaikutusten arviointia sivistyksen toimialalla - esittää kaupunginhallitukselle, että kaupunginhallitus esittää valtuustolle, että valtuusto hyväksyy edellä esitetyn vastauksen Jari Holmbergin valtuustoaloitteeseen koskien lapsivaikutusten arviointia sivistyksen toimialalla